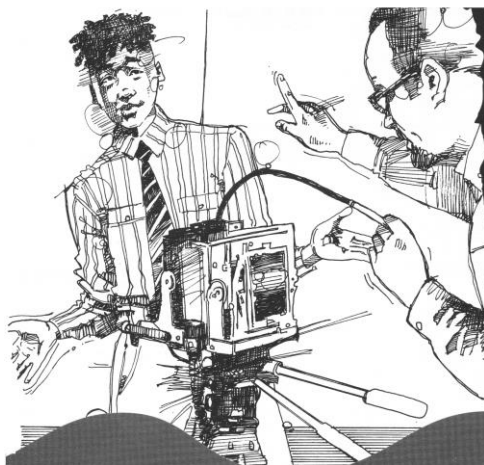

VEDNO KAJ NOVEGA

Pomožna snov za srednješolce – 12

Krščanska adventistična cerkev, Uprava
Ljubljana

1. SMRT PO NEDOLŽNEM

Temeljna misel: Krivda v kristjanovem življenju

Vsi smo tako krivi greha, da nikakor ne moremo sami postati pravični. To pomeni, da nimamo razloga, da bi se počutili pravične in da nismo v položaju, ko bi lahko druge obsojali za njihove grehe. Še vedno pa se moramo upirati slabemu.

»Kajti vojskovati se nam ni zoper kri in meso, ampak zoper poglavarstva, zoper oblasti, zoper svetovne mogočnike te teme, zoper duhovne vojske hudobnosti v nebeških prostorih.« (Ef 6,12)

Najboljši človek na svetu – tudi najboljši kristjan – je tako omadeževan z grehom, tako zapleten vanj, greh ga je tako popačil in pokvaril, da kamor koli se obrne, vidi, da je kriv. Ali to pomeni, da naj bi se kot kristjani vdali zaradi teže vsega tega greha? V današnjem nauku bodo najstniki:

1. Govorili o svetopisemskem nauku, ki govori o tem, koliko smo grešni in krivi.
2. Izvedeli, da se moramo kristjani, čeprav se bojujemo s krivdo, saj smo grešniki, še vedno upirati slabemu in grešnemu celo v sami cerkvi.
3. Govorili o krivdi v širšem sobesedilu in sicer kot glavnemu zlu v družbi.

Svetopisemska besedila: Iz 64,6; 1 Kor 15,22; Ef 6,12

Krivi

Po zakonu smo krivi. Adamov greh je vse nas naredil za grešnike – vsi smo krivi greha. Naša grešnost uniči celo dobro v nas.

Naj nekdo v razredu prebere Iz 64,6, drug pa 1 Kor 15,22. Potem na tablo napišite (ali pa narekujte, naj se piše v zvezek) naslednji navedek iz anglikanskega molitvenika:

»Nismo naredili tega, kar bi morali opraviti; in počeli smo tisto, kar ne bi smeli početi; zato ni zdravja v nas.«

Pogovor

Ali ljudje niso moralno zdravi? Ali to pravi Sveto pismo? Ali je v nas kaj dobrote? Ali je naša dobrota tako umazana, da je podobna umazani cunji, ki je nihče več ne more obleči? Če misliš, da smo dobri in slabi, ali se potem ne strinjaš s Svetim pismom?

Krivi česa?

Apostol Pavel je mladega Timoteja pustil v Efezu in mu zapovedal, naj se upira lažnim naukom in rogoviležem v cerkvi. (1 Tim 1,3.4) Apostol Pavel je očitno menil, da se lahko mladi kristjani, četudi so ljudje in torej grešniki, uprejo grehu in slabemu.

S pomočjo najstnikov sestavite dva seznama: 1) seznam stvari, katerih so mladi adventisti letos krivi, 2) seznam stvari, katerih so krivi starejši adventisti. Ta seznama lahko naredite skupaj ali pa se razdelite v skupine.

Pogovor

Ali se vsi najstniki strinjajo glede stvari, ki bi jih morali zapisati na seznam? Naj najstniki dajo pozitivne predloge, kaj lahko mladi adventisti naredijo glede napisanih stvari, s katerimi so se strinjali.

Bog je ljubezen

Shakespeare pravi, da »se vest rodi iz ljubezni«. (151. sonet) Kristjani lahko dodamo: »Bog je ljubezen.« (1 Jn 4,8)

Ko torej razmišljamo o krivdi in vesti, se moramo spomniti, da nam je Bog dal občutek krivde iz ljubezni do nas. Želi namreč, da se vrnemo na pravo pot. Najboljši razlog, da se čutimo krive, je, da vemo, da nismo ljubili, kakor bi morali.

V neki raziskavi najstnikov v Kaliforniji so poskušali ugotoviti, kaj jih najbolj skrbi glede zdravja njihovih prijateljev.

Raziskava je pokazala, da jih najbolj skrbi, da bi njihovi prijatelji pričeli jemati mamila. Čisto na koncu seznama pa je bila zaskrbljenost nad tem, kaj najstniki jedo.

Pogovor

Vprašaj razred, kaj jih najbolj skrbi glede najstnikov in zdravja. Lahko napišete seznam in zapletete otroke v pogovor ter glasujete, kaj od tega je najpomembnejše, itn.

Potem jih vprašaj, ali imajo mladi iz Adventistične cerkve kakšen poseben razlog, da so bolj obveščeni o zdravstvenih načelih kakor pa preostalo prebivalstvo. Če odgovorijo pritrdilno, jim zastavi vprašanje: »Ali to pomeni, da imajo mladi v naši cerkvi ljubečo dolžnost, da glede zdravja osveščajo druge mlade? Ali je možno po pravici obtožiti mlade adventiste, da ne naredijo ničesar za zdravje najstnikov in da bodo to počeli šele, ko bodo več vedeli o zdravju?

Kdo je kriv?

Najstnikom v svojem razredu preberi tole značilno zgodbo: Šele nekaj mesecev star dojenček je umrl. »Smrt v zibelki« je povzročilo kajenje njegove komaj sedemnajstletne matere. Zaradi izgube otroka je zelo vznemirjena. Mlada mati je kadila, ker ji je njena mama dajala slab zgled, in kadila tudi sama. Kadili sta tudi dve njeni najboljši prijateljici ter jo spravili v skušnjavo, naj poskusi še ona. Njen devetnajstletni mož jo je poskušal odvaditi kajenja, ko je zanosila, ker pa je tudi sam veliko kadil, njegovo prepričevanje ni obrodilo sadu.

Kdo je največji krivec v tej s kajenjem povezani smrti? Vest kolikih ljudi bi morala trpeti zaradi smrti tega otroka?

Samo mlada mati?

Njena mati?

Njeni prijateljici?

Mož?

Lastnik prodajalne, kjer je kupovala cigarete?

Pridelovalci tobaka?

Delavci v tobačni tovarni?

Podjetja, ki oglašujejo cigarete?

Satan?

Mi?

Ali Adventistična cerkev dela dovolj v boju »zoper svetovne mogočnike te teme«, (Ef 6,12) kot so tobak, ki ubija nedolžne dojenčke? Ali kristjani lahko kako vplivajo na velika podjetja, kot je, recimo, tobačna tovarna?

Tematska obogatitev

Razmisli o krivdi (očeta, sinov in bratov) v priliki o izgubljenem sinu (Lk 15,11-32) in to primerjaj s krivdo v pripovedi o Jožefu v 1 Mz 37,2-36 in 39,1-45; 46,1-6.28-30.

* * *

2. ODVISEN OD NEZDRAVE HRANE

Temeljna misel: Razvade

Navade se oblikujejo in okrepijo, ko se napaka ponavlja. Na voljo pa imamo Božjo moč, da se pravilno odločamo in izpolnjujemo njegovo voljo.

»Ste bili poučeni v njem ... da ste slekli z ozirom na prejšnje življenje starega človeka, ... in ste oblekli novega človeka, ustvarjenega po Bogu v pravičnosti in svetosti resnice.« (Ef 4,21-24)

Ko boste ta teden proučevali o razvadah, imej v mislih, da boste naslednji teden proučevali o dobrih navadah. Cilji nauka tega tedna so naslednji:

1. Pomagati najstnikom spoznati lastne razvade.
2. Naučiti se, kako se oblikujejo navade (še posebej slabe).
3. Spoznati, kako lahko navade spremenimo ali zamenjamo z novimi.
4. Pomagati najstnikom njihove razvade zamenjati z novimi, dobrimi navadami, in sicer z uveljavljenim duhovnim načrtom.

Svetopisemska besedila: Gal 5,19-22; Ef 4,22-24

Satanski načrt

Razdeli razred v dve skupini približno enake velikosti. Prva skupina naj poskuša koga spremeniti v lažnivca. Kako se bodo tega lotili? Kako oblikovati navado? Kako pa navado okrepi?

Drugi skupini reci, da naj pomagajo komu pomagati premagati razvado laganja. Kako se bodo tega lotili? Kako bodo poskušali rešiti koga, ki je ujet v navado laganja? Katera dobra navada lahko zamenja slabo?

Vsaka skupina naj pet minut razmišlja o svoj nalogi. Potem pa naj povedo svoj načrt. Končajte z vprašanjem, ali mislijo, da je težje oblikovati dobre navade kakor pa slabe in zakaj?

Proučevanje besed

Prinesi s seboj v razred slovar in naj prostovoljci v njem poiščejo in preberejo razlage za besedi navada in odvisnost. Pogovorite se, ali je med tema dvema kakšna razlika – in katera. Vprašanja, ki jim bodo pomagala razjasniti razliko, so:

1. Ali je odvisnost močnejša od navade ali pa je to dvojje v osnovi isto?

2. Ali imaš nad navadami še vedno kakšen nadzor, nad odvisnostjo pa ne?
3. Ali so zasvojenosti samo navade, ki pač zajemajo telesno odvisnost?
4. Kaj je težje premagati – odvisnost od mamil ali manjvrednostni kompleks?

Izberi prijatelja

V premagovanju razvad se je dobro izkazal načrt, da si za boj izbereš prijatelja. Najstniki, ki se resno želijo rešiti kakšne razvade, naj si poiščejo koga, ki ima isti namen.

Potem naj si povedo razvade, ki jih želijo opustiti, in se vsak dan pokličejo po telefonu, da se spodbujajo.

Pogovor

Preglejte še enkrat ključna vprašanja iz naukov za najstnike in učiteljske snovi.

1. Ali je lažje oblikovati razvade kakor dobre navade?
2. Koliko časa je potrebno za oblikovanje navade?
3. Ali lahko navade postanejo premočne, da bi jih spremenili?
4. Kakšna je razlika, če sploh obstaja, med navado in odvisnostjo?
5. Ali naj bi se trudili opustiti razvade – ali pa jih zamenjati z novimi dobrimi? Ali naj delamo za oboje?
6. Ali lahko pritisk vrstnikov pomaga v premagovanju razvad in v oblikovanju dobrih navad? Če da, kako?

Avtomatski pilot

Napiši seznam dejanj, ki se jih ljudje lahko naučijo opravljati samodejno: hoja, kolesarjenje, vožnja avtomobila. To so navade, ki smo se jih naučili tako dobro, da jih lahko opravljamo brez razmišljanja ali odločanja.

Pogovor

1. Ali je možno tako zelo oblikovati dobro in slabo navado, da postaneta naša druga narava ali pa samodejni? Ali je to dobro ali slabo?
2. Govorimo duhovno – če si lahko razvijemo sposobnost, da grešimo po navadi, ali je potem sploh kakšno upanje, da premagamo svoje razvade?

Dober nasvet

Preberite 12 korakov Anonimnih alkoholikov. Pogovorite se o vsakem koraku in vprašaj razred, ali so ti koraki uporabni v premagovanju katere koli razvade.

1. Priznamo, da smo nemočni pred alkoholom – da nismo sposobni upravljati svojega življenja.
2. Verujemo, da nas Nekdo, ki je večji od nas, lahko obnovi in ozdravi.
3. Odločili smo se izročiti svojo voljo in življenje Bogu, kakor ga pač razumemo.
4. Neustrašno smo raziskali svojo moralo.
5. Bogu, sebi in drugim ljudem smo priznali pravo naravo svojih napak.
6. Popolnoma smo pripravljene na to, da Bog odstrani vse napake našega značaja.
7. Ponižno smo ga prosili, naj odstrani naše pomanjkljivosti.
8. Sestavili smo seznam vseh ljudi, ki smo jih prizadeli, in smo to pripravljene popraviti.
9. Vsem smo pripravljene povrniti dobro za zlo, ki smo jim ga storili, razen če bi to škodovalo njim ali drugim.
10. Še naprej se poglobljamo vase in kadar se motimo, to takoj priznamo.
11. Z molitvijo in razmišljanjem si želimo izboljšati svoj odnos z Bogom (kot ga razumemo) in molimo za spoznanje njegove volje za nas in moč, da bi jo izvrševali.
12. Ker je posledica teh korakov duhovno prebujenje, poskušamo odnesti to sporočilo vsem alkoholikom in se ravnati po teh načelih v vseh naših zadevah.

* * *

3. SPRAVITE SVOJE GUMBKE V TEK

Temeljna misel: Dobre navade

Ko se odločimo oblikovati dobro navado, nam pri tem pomagajo biokemični poteki v naših možganih. Tako položimo temelj in vsako zavestno ponavljanje dejanja postaja s tem vedno lažje.

»Za to skrbi, v tem bivaj, da bo napredek tvoj očiten vsem.« (1 Tim 4,15)

Prejšnji teden smo se osredotočili na razvade. Ta teden pa bomo raziskali dobre navade. Cilji nauka tega tedna so naslednji:

1. Naučiti se, kako se oblikujejo navade v človeških možganih.
2. Pomagati najstnikom razumeti, kako pomembno je posameznikovo odločanje za oblikovanje navade.
3. Razmisliti o pomembnosti dobrih navad za zdravje, duševnost, pobožnost in učenje.

Svetopisemska besedila: Ef 6,18; Jn 5,39; 1 Tim 4,15

Oblikovanje navad

Na tablo napiši eno od področij, ki smo ga proučevali od nedelje do četrtega. Razred pa naj zadevo ponazori.

Na primer: odločite se za učne navade – iz torkove lekcije. Razred naj našteje čimveč slabih učnih navad in naj ne pozabijo svojih.

Za vsako napisano razvado naj razred predlaga dobro navado, ki bi jo lahko zamenjala. Ugotovite, ali je kdo že uspešno razvil dobro učno navado, ki se je ukoreninila bolj kakor prejšnja slaba.

Na koncu uvoda poudarite, da je mogoče z vztrajnim trudom in božansko pomočjo naše najslabše točke sčasoma spremeniti v najmočnejše.

Dobre navade: izkoriščanje naravnih virov

Mnoge danes skrbi okolje. Da bi vaše najstnike spodbudili k razmišljanju o svojih navadah na tem področju, jih razdeli v dve skupini. Ena skupina naj razmisli o slabih navadah, druga pa o dobrih.

Imenuj značilno težavo z okoljem, kot je, recimo, voda, zrak, ogrožene živalske vrste, deževni gozdovi, ozonski plašč, fosilna goriva.

Pogovor

Skupina s »slabimi navadami« naj prebere svoj seznam načinov, kako je ljudem prešlo v navado zlorabljati ali izkoriščati te vire. Njihove predloge lahko zapišete na tablo. Potem pa naj skupina z »dobrimi navadami« prebere, kako lahko ohranimo ali izboljšamo te iste vire.

Dobre navade: stališča

Naše stališče do življenja in dela nas lahko vodi k uspehu ali pa nas obsodi na neuspeh. Razred naj bi se ob tem zamislil nad lastnimi stališči.

Nekdo iz razreda naj napiše nekaj nasprotnih stališč kot, recimo svetlogledost in črnogledost, strpnost in nestrpnost, hvaležnost in nehvaležnost.

Pogovor

Kako se ta stališča kažejo v vsakdanjem življenju? Navedi znano osebnost ali skupino, ki kaže vsako od teh stališč.

Mati Tereza, aktivisti proti splavu, Michael Jordan, Oprah – vsi ti so ljudje z določenimi stališči. Kako nam lahko Bog pomaga preoblikovati negativna stališča v pozitivna?

Dobre navade: osebna pobožnost

Ponedeljkov nauk o dobrih navadah pobožnosti se je končal z vabilom, naj postane vsakdanja pobožnost prednost v našem življenju. To pa ni vedno lahko iz preprostega razloga: »Človek je v svojem brezgrešnem stanju živel v srečnem občestvu z njim, 'v komer so skriti vsi zakladi modrosti in spoznanja'. (Kol 2,3) Toda po storjenem grehu se človek ni več veselil v svetosti, temveč se je poskušal skriti pred Božjo navzočnostjo. Stanje neobnovljenega srca je še sedaj takšno. Ni v skladnosti z Bogom in ne najde veselja v občestvu z njim.« /*Boljša pot*, str. 16/

Pogovor

Kaj je potrebno, še preden se lotimo dosledne pobožnosti? Vedno najdemo čas za stvari, ki jih resnično želimo početi – in vedno z lahkoto preložimo stvari, ki jih ne maramo početi.

Ali je mogoče, da ne bomo nikoli našli časa za Jezusa, dokler ne doživimo novega rojstva? Nekdo naj poišče in prebere Ezk 36,26.27. Pogovorite se o vplivu te srčne operacije na naše navade pobožnosti.

Dobre navade: učenje

Torkova lekcija se je osredotočala na dobre učne navade. Omenjen je tudi kratek seznam učnih navad: nekaj je dobrih in nekaj slabih. Preberi ta seznam razredu. Pogovorite se o tem, kaj lahko naredite, da bi vsaka točka postala vsakdanja navada. na primer: Med učno uro si skrbno zapisujem. Razred naj napiše, kako to doseči. »Kako si lahko olajšaš zapisovanje?« »Kako si zapisovati, kadar učitelj ni dobro organiziran?« Praktične rešitve bodo olajšale spremembo v boljše in nove navade.

* * *

4. PRINČEV NAJVEČJI SOVRAŽNIK

Temeljno besedilo: Razvijanje samoobvladovanja

Samoobvladovanje pomeni vse življenje dolg boj z največjim sovražnikom – samim seboj. Resnično samoobvladana oseba proučuje Božji zgled, se zavestno odloča ter z Božjo pomočjo po tem tudi ravna.

»A mi vsi, ki z odkritim obličjem gledamo kot v zrcalu Gospodovo slavo, se premenjujemo v isto podobo od slave v slavo, kakor od Gospodovega Duha.« (2 Kor 3,18)

Zmagoslavno krščansko življenje zahteva samoobvladovanje. Brez tega ne moremo doseči veliko za Jezusa. Namen tega nauka je, da bi najstniki:

1. Razložili samoobvladovanje.
2. Izvedeli, kako ga doseči.
3. Razmislili o odnosu samoobvladovanja in božanske milosti.

Svetopisemska besedila: 2 Kor 3,18; Prg 25,28; Ps 51,6

Pet smernic za pogovor

1. Imenuj najbolje dresirano žival, ki jo poznaš.
2. Katera svetopisemska oseba, ki se je spomniš, je bila najbolj samoobvladovana?
3. Katera oseba, ki jo poznaš, je najbolj disciplinirana?
4. Katera skušnjava po tvojem mnenju povzroča, da ljudje najbolj grešijo?
5. Kaj najbolj pripomore k zmagi nad samim seboj?

Pogovor

V pogovoru je treba poudariti naslednje:

O prvi smernici

Bog je ustvaril ljudi z razumom. Neme živali dresira in vodi njihov gospodar. Človek se mora imeti v oblasti. Bog želi, da bi ljudje razmišljali in se odločali.

O drugi smernici

Jezus je najboljši zgled. Pokazal nam je, da je najbolj samoobvladovana oseba tista, ki se najbolj zanaša na Boga. Ko razmišljamo o njegovem življenju, se spreminjamo.

O tretji smernici

Samoobvladana oseba lahko doseže več za Jezusa kakor nadarjenec, ki se ne obvladuje. Bog lahko iz sužnosti grehu reši tudi najhujšega grešnika.

O četrti smernici

»Premagovanje samega sebe je najboljše znamenje kristjanove plemenitosti.« /Hrepenenje vekov, str. 215/ Drobne odločitve povzročajo razliko. Na goro se spleza korakoma. In prebivališča so narejena iz majhnih opek.

O peti smernici

»Srčna ponižnost je moč, ki daje zmago Kristusovim sledilcem.« /Hrepenenje vekov, str. 215/ V molitvi na skrivnem je skrita posebna moč.

Los in Kaja

Avtorica tega nauka Carolyn Byers uživa v jutranjih sprehodih s svojim psom. Njen najljubši sprehajalec je Los, lep novofunlandec.

Los se je rad sprehajal s svojo gospodarico. Kako hrepenече je poslušal, kdaj bo zaslišal rožljanje povodca. Ko so se odprla vrata in je zagledal povodec v njeni roki, je poskočil od veselja in potem sedel, da je lahko pripela povodec na njegovo ovratnico.

Na sprehodu je Los hodil tako, da je čutil svoj povodec, vendar ni preveč vlekel. Ko se je vrnil domov, se mu ni mudilo sneti povodca.

Ko je Los poginil, je Carolyn s seboj na sprehod pričela voditi Kajo. To je mešanka med dogo in nemškim ovčarjem. Tudi ona pozna rožljanje povodca, vendar bo prišla pripet povodec šele, ko jo gospodarica nekajkrat pokliče. Sedla bo šele, ko jih bo dobila po zadnji plati. Če se bo pokazala priložnost, bo Kaja pograbila povodec in z njim zbežala.

Na sprehodih Kaja vleče in cuka. Ko pride domov, hitro sede, da bi ji sneli povodec.

Kateri pes daje boljši zgled samoobvladovanja? Zakaj?

Ali ima resnično samoobvladovana oseba na sebi nevidni povodec, ki ga drži Bog?

Kaj bi v kristjanovem življenju lahko predstavljalo povodec?

Kdo je to?

V Svetem pismu smo poiskali dva zgleda samoobvladovanja. Ugani, za koga gre.

Prva oseba

1. sled: Živel je v starozaveznem času.
2. sled: Sveto pismo poroča o njegovih molitvah.
3. sled: Hodil je v šolo.
4. sled: O njej ni zapisana nobena napaka.
5. sled: Sveto pismo omenja, da je bil »ljubljen«.
6. sled: Ni hotel piti vina.
7. sled: Hodil je z angeli.
8. sled: Pripadal je kraljevi družini.
9. sled: Levi so z njim delili svoj brlog.

Druga oseba

1. sled: Živel je v novozaveznem času.
2. sled: Nikoli ni hodil v šolo.
3. sled: Posvečeval je soboto.
4. sled: Pogovarjal se je z angeli.
5. sled: Sveto pismo ga imenuje »ljubljeni«.
6. sled: V svoji mladosti in starosti je živel blizu vode.
7. sled: Zgodovina poroča, da so ga vrgli v vrelo olje.
8. sled: Videl je Mojzesa.
9. sled: Bil je eden Jezusovih učencev.

V knjigi *Posvečeno življenje /Sanctified Life/* sta Daniel in Janez omenjena kot zgleda krščanskega življenja. Oba sta živela dolgo in koristno. Oba sta prejela pomembne vizije o prihodnosti. Bog je oba ljubil. Katere njune odločitve so bile tako dobre, da se lahko ravnamo po njih? Česa se lahko naučimo iz njunega življenja?

* * *

5. OSEMLETNIK ZA ZAPAH

Temeljna misel: Poslušnost

Razlogi naše poslušnosti se spreminjajo z odraščanjem. Kdor ljubi Boga, bo živel poslušen staršem, oblasti in Bogu.

»Otroci, bodite poslušni svojim roditeljem v Gospodu; zakaj to je pravično.« (Ef 6,1)

Ta teden bomo obdelali poslušnost. Ali moramo oblasti vedno ubogati? Najstniki bodo:

1. Razumeli štiri ravni morale.
2. Spoznali, da Bog želi, da bi naše odločitve temeljile na načelu ljubezni.
3. Razumeli, da smo dolžni ubogati oblasti, dokler njihove zahteve ne nasprotujejo Božjim zakonom.

Svetopisemska besedila: Ef 6,1; Tit 2,9; 3,1; Mr 12,14-17; Dej 5,29

Skupinske odločitve

Razdeli razred v skupine od tri do pet. Razdeli papir in pisala. Ko prebereš spodnja navodila, jim daj čas, da podajo odgovor.

1. Karolinin delodajalec je imel slab dan. Ko je sedel, da bi zaužil malico, je zazvonil telefon. »Če je zame, reci, da me ni tukaj,« je dejal. Karolina je dvignila slušalko in bilo je zanj. Kaj naj reče?

2. Štefan meni, da vlada zapravi preveč denarja za obrambo in pomoč drugim državam. Sam meni, da bi morala več pomoči nameniti brezdomcem in lačnim. Ali bi bilo moralno prav, če ne bi več hotel plačevati davkov, ker mu ni všeč, kako porabijo denar?

Pogovor

1. Ali je prav lagati za nadrejenega?
2. Kaj je dejal Jezus o plačevanju davkov v Mr 12,14-17?
3. Preberite Dej 5,29. Ali smo Bogu neposlušni, če ne gremo v cerkev?

Poslušaj navodila

Odpelji enega od otrok iz prostora in mu zaveži oči. Drugi v razredu pa naj stole razporedijo v blodnjak. Povej otroku z zavezanimi očmi, da ga boš varno vodil skozi labirint. Otrok mora poslušati samo tvoja navodila. Ko ga vodiš skozi labirint, naj mu drugi otroci dajejo navodila

in poskušajo doseči, da bi jih poslušal. Ko pride do konca, hitro zberi skupino na pogovor.

1. Kaj je bil ključ uspešne poti skozi labirint? (Poslušanje in uboganje pravega glasu.)
2. Zakaj je poslušanje in uboganje Boga v našem življenju pomembno? (On nam bo pokazal, kaj početi, da se izognemo mnogim težavam.)
3. Zakaj nam Satan v življenju nastavi toliko ovir? (Ne želi, da bi spoznali Božjo pot in šli po njej.)

Moralno razsojanje

Preden začnete proučevati nauk, napišite na tablo naslednje:

1. raven – načela: tako je prav delati.
2. raven – zakon in red: takšen je zakon.
3. raven – družba: drugi bodo zadovoljni z menoj.
4. raven – oblast: nagrajen bom ali pa se bom izognil kazni.

Ko boste z razredom predelali te štiri ravni, naredite vajo iz lekcije za nedeljo. Tako bodo otroci, ki niso natančno predelali nauka, bolje razumeli moralne odločitve.

Ne moremo vedno določiti, na kateri ravni se je kdo odločil, zato moramo biti previdni in ne obsojati drugih ljudi.

Kako pa ta štiri načela uporabiti v poslušnosti Bogu? (1. raven – ubogamo, da bi si zaslužili nebesa ali se izognili kazni. 2. raven – ubogamo, da bi osrečili Boga. 3. raven – ubogamo, ker cenimo Božje zakone in se počutimo krive, kadar jih prekršimo. 4. raven – ubogamo, ker ljubimo Boga, in ljubezen nas priganja, da delamo, kar je prav.)

Pogovor

Na kateri ravni se najpogosteje odločajo najstniki?

Zakaj so odločitve na tretji in četrti ravni težje od tistih na prvi in drugi?

(Kolikor višje gremo, toliko več verjetnosti je, da komu ne bomo ugajali. Nižje ravni pogosto dajejo takojšnje zadovoljstvo.)

Poslušnost

Naslednja vprašanja o poslušnosti obdelajte z razredom.

1. Kaj je Bogu pomembnejše – da smo svobodni ali da smo zveličani? (Svoboda je najpomembnejša. Če ne bi bilo tako, bi nas Bog ustvaril brez možnosti za odločanje.)

2. Kako nas poslušnost Bogu osvobaja? (Izogremo se bolečini, ki je posledica napačnih odločitev. Njegova moč nam pomaga upirati se skušnjavi, in kadar se pregrešimo, nas njegovo odpuščanje osvobodi krivde.)
3. Kaj pravi Sveto pismo o poslušnosti staršem? Preberi Ef 6,1. Zakaj nam starši navadno svetujejo pravilno?
4. Kateri je najpogostejši razlog, da otroci ne ubogajo staršev?
5. Sveto pismo prav tako pravi, da po poroki zapustimo svoje starše. To zajema telesno ločitev in tudi čustveno ločitev. Ali to pomeni, da jih ni več treba ubogati?
6. Nekdo naj prebere Tit 2,9; 3,1. Kaj iz teh besedil lahko uporabimo v današnjem dnevu?
7. Ali je kdaj trenutek, ko nam ni treba ubogati oblasti? Glej Dej 5,29.

* * *

6. SRAJCA Z NJEGOVIH PLEČ

Temeljna misel: Deliti

Deliti pomeni veliko več kakor dajati svoje stvari. Smo namreč Božji oskrbniki, ki jim je zaupano raznašanje Božjih blagoslovov.

»Meči kruh svoj po vodi, kajti po mnogih dneh ga najdeš.« (Prd 11,1)

Nauk tega tedna govori o deljenju – brez tega ne more preživeti nobena družina. Deljenje je tako pomembno za zdravje kakor štiri osnovne skupine hrane. Ta teden bodo najstniki izvedeli:

1. Da je deljenje pomembno za duševno zdravje.
2. Da je deljenje več kakor posoditi ali kaj dati.
3. Da kdor daje, prejme še večji blagoslov.

Svetopisemska besedila: Prd 11,1; Mt 6,19-21; Lk 12,16-21

Ura deljenja

Pokličite štiri ali pet prostovoljcev. Vsak naj opiše nekaj, kar ima doma ali s seboj in kar je pripravljen podeliti z drugim. Vsakega od teh štirih ali petih vprašaj, kolikšna je denarna vrednost tega predmeta, koliko mu pomeni in zakaj se je odločil dati prav ta predmet. Ali bo novi lastnik prav tako prepričan o vrednosti tega predmeta?

Sedaj poišči še štiri ali pet prostovoljcev. Z razredom naj podelijo zamisel. Vsakega vprašaj, kako pomembna je ta zamisel za njegovo življenje.

Pogovor

1. Kaj je vrednejše – predmet ali zamisel?
2. Ali smo nagnjeni k temu, da delimo manjvredne stvari in zamisli, ki so dragocene?
3. Ali naj bi oddajali samo stvari, brez katerih zmoremo?

Deliti svoje življenje

Razredu povej pomembno izkušnjo. Potem naj to ponovijo tudi drugi. Ker vas lahko ta vaja spravi v zadrego, previdno izberite izkušnjo. Ne osramotite svoje družine, sebe ali cerkve.

Pogovor

1. Kaj pomeni podeliti s kom drobec svojega življenja?

2. Kako lahko podelitev izkušnje spremeni stališče drugega do tebe?
3. Kako izkušnje drugih vplivajo na nas?

Dajanje časa

Vaš razred naj si izbere nekaj, kar bodo počeli ves mesec. To je lahko pomoč v kuhinji za brezdomce, zbiranje denarja za misijonske dejavnosti, vrtnarjenje starejši osebi.

Zadržite zase

V krščanskem smislu ima deljenje dve glavni nalogi: razveseliti in olajšati breme. Nesramno pa je kaj dati, ker pričakujemo, da bomo kaj dobili. Prav tako je hudobno, če kaj škodoželjno širimo, da bi komu otežili breme. To torej pomeni, da obstaja nekaj, česar naj ne bi delili z drugimi. Otroci naj zapišejo nekaj stvari, ki naj jih ne delimo. (Obrekovanje, razvade, nizkoten humor, bolezen, ugibanje, zaupne podatke itn)

Iskanje po Svetem pismu

Deljenje je lahko »dobro delo«, vendar je kakor pri večini stvari pomemben vzgib. Oglej si tri načine deljenja, ki so omenjeni v nedeljski lekciji. Pogovorite se o svetopisemskih navedkih in ugotovite, za kakšen vzgib je šlo in po katerih korakih je potekalo deljenje: Jn 6,1-15; Dej 5,1-11; Mt 18,23-35; Lk 12,16-21; Prd 11,1; 1 Kr 17,8-16; 2 Kr 5; Mal 3,6-12; Dan 3; Jona.

Pogovor

1. Kako svetopisemski pogled na lastništvo in oskrbnništvo vpliva na naš pogled na deljenje?
2. Ali dajanje desetine pomaga k našemu razumevanju lastništva ali ga ovira?
3. Kateri pomen ima posvečevanje sobote, če vemo, da je čas nekaj, kar je vsem na voljo?
4. Kdo ima več koristi zaradi dajanja – dajalec ali prejemnik?

Slani značaji

Preberite skupaj Mt 5,13. Vsakdo lahko ugotovi razliko. Ob tej vrstici bodo najstniki »okusili« temo.

Vzemi Sveto pismo, skledo neslanih kikirikijev in skledo slanih kikirikijev. Potreboval boš tudi drobno vrečko slanih kikirikijev za vsakega otroka.

Zberi jih v krog. Potem podaj naokoli skledo neslanih kikirikijev. Vsak naj vzame enega in ga poje. Potem na glas preberite Mt 5,13. Potem podaj skledo slanih kikirikijev. Spet naj vsak vzame enega in ga poje.

1. Opiši razliko med tema kikirikijema. Kateri ti je bil bolj všeč in zakaj?
2. V čem je neslan kikiriki podoben plehkemu življenju?
3. Zakaj Jezus ne želi, da bi bili njegovi otroci plehki?
4. Kaj pomeni biti sol zemlji?

* * *

7. GOSPOD C IN 12 UČENCEV

Temeljna misel: **Disciplina**

Izključni namen discipline je ljudi pripeljati v zveličavni odnos z Jezusom Kristusom. Božja disciplina je prikaz njegove velike ljubezni do nas.

»Jaz, katerekoli ljubim, svarim in pokorim; razvneli se torej in se spokori!« (Raz 3,19)

V obdobju, ko »se vse da«, ljudje velikokrat menimo, da je znak ljubezni do mladih to, da jih ne grajamo. Sveto pismo pa ne meni tako. V Prg 13,24 piše: »Komur je žal šibe, sovraži svojega sina, kdor ga pa ljubi, kaznuje ga zgodaj.« Ta teden bodo najstniki izvedeli, da:

1. Disciplinirati pomeni več kakor samo kaznovati.
2. Disciplina zajema to, da iz človeka naredimo učenca ali posnemovalca.
3. Samodisciplina zajema samonadzor, ki je potreben, da bi človek postal učenec.
4. Postati učenec pa zajema postati del »družine« tistega, kogar posnemaš.

Svetopisemska besedila: Mt 7,1-5; 12,46-50; 28,19.20; Tit 1,13; Gal 6,1; 2 Kor 2,6-8; Raz 3,19

Hudič je to storil

Pred leti je komik Flip Wilson prikazal osebnost po imenu Geraldin. Ta je počela razne »nagajivosti« in nesprijemljive stvari. Njeno opravičilo za to slabo vedenje pa je bilo: Hudič je to storil.

Pogovor

1. Ali lahko Hudič prisili kristjana, da dela, kar ustreza Hudiču? Ali lahko Satan kogar koli prisili delati kaj, česar sam ne želi? Kateri svetopisemski dokaz za to si našel? (1 Sam 28,3-20; Lk 8,26-36; Jn 13, 27)
2. Kakšen smisel bi imela disciplina, če bi bile naše napake samo nekaj, k čemur nas je prisilil Satan?

Pasje življenje

Predstavljaljaj si, da imaš lepega ljubečega psa. Pes je čudovit in ga občuduje vsaka družina v soseski. Sosedje se niti ne pritožujejo, ko skače čez ograjo in tava naokoli. Živiš pa v prometnem delu mesta. Psa ti lahko ukradejo, zastrupijo ali ga zadene avto. Naroči otrokom, naj napišejo, kaj lahko narediš za tega psa.

Pogovor

1. Kateri svetopisemski okvir predstavlja ograja? Kako Bog opravi z njimi, ki ne želijo ostati znotraj teh meja?
2. Kaj je razlika med disciplino in kaznijo? Za oboje podaj svetopisemski primer. (Dej 9,1-9; 5,1-11; Joz 7,25.26; 5 Mz 3,26.27)

Kaj je disciplina?

Razred naj poskuša povedati, kaj je disciplina. Kaj je njen namen in kako se vedejo do nje? Nekdo naj prebere naslednja besedila: Job 13,24; 4 Mz 16,1-5; Joz 7; 2 Sam 6,1-8. Kako je v teh besedilih opisana disciplina? Kaj je Bog poskušal doseči z njo?

Preberite naslednja besedila: Gal 6,1.2; 2 Kor 2,6-8; Heb 12,6-8; Raz 3,19. Kako so ta besedila povezana s prvo skupino zgoraj omenjenih besedil? Ali se je po vsem tem njihov pogled na disciplino spremenil? Zakaj da ali zakaj ne?

Narediti v učence

Jezus je imel svoje učence za svojo družino. (Mt 12,46-50) Ime so jim dali pogani, ki so opazili tesen odnos med njihovim in Jezusovim življenjem. (Dej 11,26) Katero nalogo je imel Jezus za svoje učence in čemu? (Mt 28,19.20; Jn 14,1-6)

Vprašaj otroke, kako bi oni naredili v učence ljudi okoli sebe. Naj upoštevajo svoje dane možnosti, saj bodo lahko kaj od navedenega uresničili. Ker je disciplina velikokrat povezana z grajo, naj otroci, preden kaj predlagajo, preberejo Mt 7,3-5.

Pogovor

1. Kaj je sodoben primer učenca? Katere so njegove lastnosti?
2. Kako lahko danes postanemo Jezusovi učenci?

Novice in pripombe

Iz Stare in Nove zaveze ter iz tekočih dogodkov izberi po en primer discipline. Vsak primer napiši v obliki časopisne novice. Določi koga, da napiše točno poročilo, koga, da poišče vzroke in posledice, koga, da za vsak dogodek napiše uvodnik. Ne pozabi: pisci naj zajamejo različne prvine discipline, kot so kaznovanje, graja, delati v učence, samodisciplina. Za začetek je podan kratek seznam svetopisemskih primerov.

Stara zaveza

Uzija (2 Sam 6,1-8)

Korah, Datan in Abiram (4 Mz 16,1-35)

Ahan (Joz 7)

Nova zaveza

Ananija in Safira (Dej 5,1-11)

Peter (Mr 14,30; Lk 22,54-62)

Pavel (Dej 9,1-31)

Poberi poročila jih fotokopiraj in razdeli vsem. Primerjajte izbrane zgodbe, razčlenite jih in se o njih pogovorite.

Pogovor

1. Ali so se Božje metode discipline skozi čas kaj spremenile?
2. Kaj se zgodi, če se ne menimo za disciplinski ukrep? Kako bo Bog ravnal z ljudmi, ki trmasto vztrajajo na svoji poti? (Rim 1,20-32)

* * *

8. OŽIGOSANA NA PLAŽI

Temeljna misel: Zgled

Ker smo člani Kristusove družine, nosimo tudi njegovo ime in naš zgled je lahko osnova za čigavo mnenje o našem Očetu in Bratu.

»Sicer pa, bratje, kar je resnično, kar čestito, kar pravično, kar čisto, kar ljubeznivo, kar sloveče, če je kaka čednost in če kaka hvala, to premišljajte.« (Flp 4,8)

Četudi mislimo, da smo še tako neodvisni, se še vedno zgledujemo po drugih in drugi se zgledujejo po nas. Ne glede na to, kako nepomembni se zdimo sami sebi ali kako se temu želimo izogniti, smo še vedno komu zgled. Pomembno je, da s svojim zgledom obračamo ljudi h Kristusu, ne pa stran od njega. Ta teden se bodo najstniki naučili:

1. Da vplivamo na ljudi in na nas vplivajo ljudje, s katerimi se redno družimo.
2. Da je treba razmišljati o tem, kako vplivamo na druge.
3. Da je Kristus zgled, na katerega moramo usmerjati.

Svetopisemska besedila: 1 Mz 3,1-7; Dej 4,12; Rim 14; Flp 3,17; 4,8; 1 Pt 2,8-12.

Ali se poznavata?

Izberi tri prostovoljce. Prvi naj predstavlja pomembnega poveljnika. Drugi in tretji pa naj predstavljata dva, ki trdita, da sta njegova najboljša prijatelja. Eden od njiju je to res, ampak kateri? Vsakemu daj priložnost, da predloži svoje dokaze.

Drugi prostovoljec naj spregovori o svojem dolgotrajnem odnosu s poveljnikom, uporabi naj primere tega, kar sta počela skupaj. Naj bo izredno navdušen, ko pripoveduje zgodbo.

Tretji prostovoljec uporabi enak pristop in izkušnje, vendar naj ne bo tako navdušen v pripovedovanju. Lahko tudi sedi s sklonjenim hrbtom proti poveljniku in ne kaže zanimanja za pogovor.

Po nekaj minutah vprašaj razred, kateri od teh dveh govori resnico. Povedo naj jasne razloge. Razred naj poveže to ponazoritev s svojo krščansko izkušnjo.

Pogovor

1. Ali se bo videlo, da poznamo Božjo voljo in smo navdušeni nad tem?
2. Ali naše navdušenje nad Bogom, njegovo cerkvijo in zapovedmi spodbuja druge? Ali pa kažemo, da ga v resnici ne poznamo?

Praktična naloga

Vprašaj razred, kako bi lahko cerkev pokazala pravi krščanski zgled ljudem okoli sebe. Naredite seznam in spodbudi jih, naj naredijo kaj od tega. Spodbudi jih, naj si izberejo nalogo, ki so jo sposobni opraviti in bo zajela čimveč vernikov vseh starosti. Cerkvi bo dobro delo, če bo imela močno mlado vodstvo. Ker pa so takšne sanje velike, se ne prestrašite (ali pa ne postanite ošabni), če boste začeli z malim. Blagoslov je odvisen od Boga; mi pa smo samo njegovo orodje.

Pogovor

Našej nekaj svetopisemskih primerov ljudi, ki so bili s svojim navdušenjem do dela mogočne priče za Boga? (1 Kr 10,6-9; Dan 3,26-30; Dej 9, 36-42)

Dobri prijatelji

Vse od Adama in Eve ljudje s svojim zgledom vplivajo na druge. Adam je poskušal preložiti odgovornost za svoja dejanja na Evo in Boga. Bog pa je povedal Adamu, da je ne glede na okoliščine odgovoren za svojo odločitev. (1 Mz 3)

Zato je pomembno, da se giblємо v krogu dobrih zgledov, da se bomo lažje pravilno odločali. Apostol Pavel je o tem podal dober nasvet. (Flp 4,8)

Pogovor

1. Ali poznaš kakšen sodoben primer tega, o čemer je govoril apostol Pavel?
2. Ali je pomembno, da si modro izbiramo prijatelje? Zakaj?
3. Kot kristjani nosimo Kristusovo ime. Ali kršimo tretjo zapoved, (2 Mz 20,7) če se tako imenujemo, vendar ne živimo po njegovih vrednotah?
4. Kako bi se počutili, če bi kdo uporabljal naše ime in počel hudodelstva?

Veliki zgledi

Na kolikor višjem položaju je kdo, toliko več vpliva ima njegov zgled in resnejše so njegove napake. Preberi 4 Mz 20,1-12. Vprašaj razred, ali menijo, da je bil Bog z Mojzesom prestrog. Pripravi pojasnilo, če te vprašajo, zakaj je Bog tako ravnal.

Pogovor

1. Zakaj pripisujemo toliko pomena delom, če pa smo zveličani po veri?
2. Ali je mogoče verovati brez del, ki jih kaže vera?

Tukaj za danes

Otroci naj naredijo seznam svojih junakov. Zapišejo naj ljudi, katere občudujejo. Potem iz njihovih seznamov imenuj ljudi, ki so omenjeni večkrat. Preberi 1 Pt 2,8-12 in Flp 4,8. Primerjaj seznam junakov in njihove lastnosti v primerjavi z lastnostmi, ki so omenjene v svetopisemskih besedilih. Ali so podobne?

Pogovor

1. Kaj lahko naredimo, da bi si bila seznama podobnejša?
2. Kaj iz teh dveh seznamov bi lahko poudarili, kar lahko pomaga kristjanu biti boljši zgled ljudem okoli njega?

* * *

9. NEBEŠKI PIŠKOT SREČE

Temeljno besedilo: Vabilo

Bog vabi ljudi že od začetka časa. Načrt ima tudi za tvoje življenje. Od tebe pa je odvisno, ali se boš odzval.

»Gospod je rekel Abrahamu: Pojdi iz svoje dežele in od svoje sorodovine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo pokažem.« (1 Mz 12,1)

Bog vsakogar vabi drugače. Ta teden bomo proučili nekaj načinov, kako je Bog povabil ljudi. Najstniki bodo lahko:

1. Opisali, kako so bili poklicani nekateri ljudje iz Svetega pisma.
2. Napisali nekaj lastnosti ljudi, ki so se odzvali Božjemu povabilu.
3. Pozorni na to, kako jih bo povabil Bog.

Svetopisemska besedila: 1 Sam 3,3-10; Dej 9,1-8; 1 Kr 19,19.20; 1 Mz 6; 2 Mz 3,1-14; 1 Mz 12,1-5.

Ko odrastem

Kaj si želiš biti, ko odrasteš? Vsakomur daj papir in pisalo. Zapišejo naj deset poklicev, ki jih zanimajo. Ko končajo, naj naredijo naslednje:

1. Naj poleg vsake službe, kjer bi veliko zaslužili, naredijo znak \$.
2. Naredijo zvezdico poleg službe, kjer bi pomagali drugim.
3. Napišejo S poleg vseh, s katerimi bi se njihovi starši strinjali.
4. P naj napišejo povsod, kjer njihovi prijatelji menijo, da bi bile dobre službe.

Pogovor

1. Ali so poklici, ki imajo ob sebi največ znakov, tisti, o katerih si že razmišljal?
2. Ali je denar pri tem pomemben? Ali pa je pomembna pomoč drugim?
3. Koliko so na tvojo odločitev vplivali starši? Koliko pa prijatelji?

Dramska igra

Otroci naj si izberejo eno ali dve zgodbi iz snovi tega tedna (glej svetopisemska besedila, ki so omenjena zgoraj) in ju odigrajo. Za vsak lik izberi po enega najstnika in enega, da bo pripovedovalec. Pripovedo-

valec bere vse razen besed, ki so določene za lik. Na primer, v pripovedi o Samuelu bi bilo to videti takole (1 Sam 3,5)

Pripovedovalec: Stekel je k Eliju in dejal

Samuel: Tukaj sem, klical si me.

Pripovedovalec: Toda Eli je dejal:

Eli: Nisem te klical; pojdi in spet leži.

Pripovedovalec: Zato je odšel v posteljo.

Najstniki bodo odkrili kaj novega v zgodbi, pa tudi zanimivo jim bo sodelovati.

Kaj te ovira?

Najstniki velikokrat menijo, da jih bo Bog poklical nekje v prihodnosti. Ne morejo si predstavljati, da jih Bog potrebuje že sedaj, zato ne pazijo na njegovo vabilo.

Najstnike razdeli v skupine. Napišejo naj seznam razlogov, zakaj ne morejo danes postati predsednik Slovenije. Vse razloge napišite na velik list papirja. Potem ga vzemite in se delajte, da je katalog izgovorov, ki vam preprečuje, da bi se pozitivno odzvali na Božje vabilo. Pogovorite se o vsakem izgovoru in povejte, kako bi to lahko premagali.

Ali ima Bog delo za vas?

Najstnike skrbi prihodnost; v prihodnosti se bodo morali odločati o veliko pomembnih stvareh. Bog jim želi pomagati, da bi svoje talente uporabili čim koristneje v razmerah, kjer lahko naredijo največ dobrega.

Reci najstnikom, naj končajo poved: »Preden umrem, bi rad...« Ko ti bodo govorili odgovore, jih zapiši na tablo. Ko bo polna, izberi dva ali tri odgovore in sestavite korake, ki jih je treba narediti, da bi vse to dosegli.

Ali si voljan?

Ko se spomnimo na Božja vabila, navadno pomislimo na določene ljudi: prerok, misijonar, pridigar. Bog pa nas vabi na milijone različnih načinov in v to je zajeto veliko več kakor samo poklic.

Pogovor

Pogovorite se o prednostih in pomanjkljivostih naslednjih dejavnosti.

1. poklicati koga
2. napisati pismo
3. objeti koga

4. uglaševati klavirje
5. biti vrtnar
6. se preseliti v drugo mesto
7. biti pridigar
8. poučevati
9. biti zdravnik
10. biti misijonar
11. biti prerok
12. stati za tem, kar veruješ

Ali se lahko ravnaš po navodilih?

Nekatere najstnike skrbi, da nimajo darov in da jih Bog ne more poklicati, da bi kaj naredili. Vsi ti pa imajo en zelo pomemben dar – sposobnost, da ubogajo.

Pogovor

Pogovorite se o naslednjih svetopisemskih ljudeh, kako so ubogali (ali pa niso), in o sadovih tega: Jakob, Lot, Jonatan, Jezabela, Job, Janez Krstnik.

* * *

10. RECI DA

Temeljna misel: Odgovornost

Bog vas pokliče in vi se odzovete. Potem pa skupaj opravita, kar je treba. Z rastjo v Jezusu postajajo vaše odgovornosti vse večje in dragocenejše. Gre za čudovit načrt.

»Jona vstane, da bi zbežal v Tarsis izpred Gospodovega obličja; in gre dol v Jafo in zaloti ladjo, ki se je peljala v Tarsis; in plača brodnino in stopi vanjo, da bi se peljal z njimi v Tarsis izpred Gospodovega obličja.« (Jon 1,3)

Bog se zelo trudi, da bi nam uspelo v tistem, za kar nas je poklical. Ta teden bomo proučili nekaj načinov, kako je Bog pomagal ljudem živeti z odgovornostjo svojega poklica. Najstniki bodo lahko:

1. Opisali, kako je kar nekaj ljudi iz Svetega pisma izpeljalo svoje odgovornosti.
2. Napisali, kako je Bog tem ljudem pomagal izpolniti svoje odgovornosti.
3. Pozorni na svoje potrebe in Božjo pripravljenost na pomoč.

Svetopisemska besedila: Jon; Rut; Est; Sod 13 do 16; Iz 6,1-9

Napišem si pismo

Vsakomur daj papir in pisalo in kuverto. Reci otrokom, naj si napišejo pismo. Zagotovi jim, da ga ne bo prebiral nihče razen njih samih. Napišejo naj, kaj Bog po njihovem načrtuje zanje in kako se glede tega počutijo.

Ko končajo, naj zalepijo kuverto in nanjo napišejo ime. Lahko jim rečeš, da pismo doma odprejo in ga znova preberejo čez nekaj mesecev, ali pa lahko pisma čez nekaj časa pošlješ po pošti – dobro bi bilo pisma poslati okoli konca šolskega leta.

Dramska igra

Najstniki naj si izberejo eno od zgodb iz nauka tega tedna (glej Svetopisemska besedila) in odigrajo prizor. Morda boste raje odigrali samo eno poglavje in ne vse knjige. Vsakomur določi po eno vlogo in nekoga določi za pripovedovalca. Ta naj bere vse razen besedila, ki je namenjen likom.

Na primer: v pripovedi o Ruti iz Rut 2,21-23 bi to bilo videti tako:

Pripovedovalec: Potem je Ruta Moabka rekla

Ruta: Rekel je celo: Ostani pri mojih delavcih, dokler ne poberejo žetve.

Pripovedovalec: Naomi je rekla Ruti, svoji snahi

Naomi: Dobro ti bo, moja hči, če ostaneš z dekleti, kajti na njivi koga drugega te lahko prizadenejo.

Pripovedovalec: Tako je Ruta ostala poleg Boazovih služabnic in pobirala ječmen in pšenico, dokler ni žetev minila. In živela je s svojo taščo.

Odgovornost pomeni...

Na tablo napiši razlago: »Biti odgovoren pomeni nekaj narediti, ko vidiš, da je to potrebno.« Najstniki naj se spomnijo še katere razlage. (Možni odgovori: držati obljube, opraviti delo brez pritoževanja, ne pričakovati nagrade, biti pravočasen, se zelo potruditi, ne oditi, ko se pojavi kaj boljšega.)

Koliko si sam odgovoren?

Mladi so zmožni za odgovornost in predanost. Nihče pa se s tem ne rodi. Tega se mora vsak naučiti.

Starši pričnejo otroka učiti o odgovornosti že skoraj od rojstva dalje. Ko se otrok nauči nasmehnuti, plaziti ali hoditi, starši ponosno rečejo: »Kako velika deklica (ali deček) si že! Ena prvih odgovornosti, ki doleti otroka, je učenje, da gredo na stranišče. Nekateri otroci se hitreje posvetijo novi odgovornosti kakor drugi. Odslej želi otrok vse početi sam, kar je dobro. Odgovornosti prevzamejo tako hitro, kolikor hitro jih lahko nosijo. Če pa niso zvesti odgovornosti, jim ljudje ne zaupajo več novih.

Pogovor

Pogovorite se o vrstah odgovornosti, ki so potrebne za dejavnosti na spodnjem seznamu.

1. čuvanje otroka
2. kuhanje in priprava ocvrtega krompirčka v restavraciji hitro pripravljene hrane
3. urednik letopisa
4. najboljši prijatelj
5. študent

Sem mar varuh svojega brata?

Odgovornost skoraj vedno zajema tudi druge ljudi – skrb zanje, varovanje, pomoč, poučevanje, služenje. Prava odgovornost poskrbi, da se tudi ljudje okoli tebe vedejo odgovorno.

1. Ali si odgovoren, kadar kdo v sobotni šoli sedi sam zase?
 2. Ali si odgovoren, ko kdo od tvojih prijateljev pije alkohol ali uživa mamila?
 3. Ali si odgovoren za lakoto na svetu?
- Kako se lahko odzoveš na te okoliščine?

Kdo te opazuje?

Otroci občudujejo malce starejše od sebe. Tako so jim všeč, da želijo posnemati vse, kar počnejo.

Pogovor

Preberite Mt 18,5.6.10. Pogovorite se, kaj pomeni besedilo. Vprašajte jih, kako bi lahko bili zgled mlajšim otrokom.

Preberite 1 Tim 4,12. Vprašajte tudi, kaj jim pomeni to besedilo. Pogovorite se o tem, kako lahko mladi pričajo starejšim. Ker so starši na svetu že dlje časa, navadno vedo, kaj je boljše. Vredno je prisluhniti njihovemu nasvetu.

Preberite Prg 1,8. Vprašajte, kaj bi lahko pomenilo besedilo. Poglejte, koliko drugih vrstic v Pregovorih še omenja uboganje matere in očeta.

Preberite 1 Jn 2,6. Koga naj posnemamo? Vprašajte, kaj bi lahko pomenilo besedilo. Pogovorite se o tem, da nam je Jezus lahko v vsem zgled.

* * *

11. SPOZNAVANJE

Temeljna misel: Premagovanje kulturnih razlik

Bog si je nadel našo kulturološko obleko, da bi se nam lahko približal. Hkrati nas spodbuja, naj razlike med nami ne postanejo pregrada, marveč naj sprejmemo raznolikost kot čudoviti dar.

»Ni tu Juda, ne Grka, ni tu sužnja, ne svobodnega, ni tu moškega, ne ženske: zakaj vi vsi ste eden v Kristusu Jezusu.« (Gal 3,28)

Smo vesoljna cerkev in kot takšnim nam je razumevanje in sprejemanje kulturoloških razlik ključ do oblikovanja trdnih odnosov znotraj naše cerkvene družine. To je prav tako pomembno, da lahko v naše občestvo pripeljemo še druge.

V tem nauku bodo najstniki:

1. Raziskali, kako cerkev ravna s kulturološkimi razlikami.
2. Razumeli pomembnost kulturološkega izražanja.
3. Govorili o pritisku, ki ga ustvarja zakonska zveza med pripadniki različnih kultur.
4. Spoznali edinost, ki jo imamo, čeprav smo različni.

Svetopisemska besedila: Gal 3,26-28; 1 Kor 9,19-23; Dej 15,9-11.19

Zamenjava

Ni lahko biti v koži drugega, še posebej če prihaja iz druge kulture. Ob tej vaji bodo najstniki poskušali gledati na stvari kot ljudje iz drugačne kulture.

Napiši zgodbe treh različnih kulturnih ozadij in jih razdeli trem najstnikom. Ti naj vstanejo pred razredom in odigrajo vlogo, kakor da pripadajo tisti kulturi. Vrstnikom bodo odgovarjali na vprašanja:

1. kaj počnejo na sobotni dan
2. kako se oblačijo
3. kako je videti njihov zmenek
4. kaj jedo in pijejo
5. kako se zabavajo.

Pogovor

1. Kako razlike v kulturah vplivajo na svetovno cerkev?

2. Ali obstajajo vprašanja znotraj cerkev, ki naj bi preseгла kulturne razlike? Katera?
3. Prav gotovo obstajajo kakšna kulturološka dejanja, ki niso preveč krščanska. Kako jih ločiš?
4. Pomisli, kaj bi lahko naredil danes, da bi bolje razumel in sprejel ljudi iz drugačnih kulturoloških ozadij.

Mednarodni Bog

Bog nam govori po naši kulturi in nas spodbuja, da mu odgovarjamo na enak način. V Ps 149,3 preberemo zapoved: »Hvalijo naj njegovo ime s plesom, z bobnom in s strunami naj mu psalme prepevajo.« Veliko let pozneje, ko se je izoblikovala krščanska cerkev, pa je bilo vabilo k češčenju malce drugačno: »Govoreč med seboj v psalmih, slavospevih in duhovnih pesmih, pojoč in citrajoč s svojim srcem Gospodu.« Bog je praktično cerkvi spregovoril v takratnem jeziku; tudi danes nam govori po naši kulturi.

Razdeli papir in pisala. Naj vsak najstnik opiše svoj odnos z Bogom in kako kultura vpliva nanj.

Pogovor

1. Kako mi Bog govori po moji kulturi?
2. Kaj mi Bog pravi o mojem sprejemanju kultur? Gal 3,26-28.

Božja družina

Zveza z Božjo družino ima pomembno prednost: Jezus je v središču. To pa ne pomeni, da ni več razlik ali preizkušenj. Kadar koli prideta vkup človeka iz različnih kultur, imata čudovito priložnost za učenje. Seveda pa obstajajo tudi napetosti. Sveto pismo nam daje na voljo veliko primerov mešanih zakonov, ki pa so bili uspešni. (2 Mz 2,21; Est 1,1; 2,17; Rut 4,13) V čem je bila njihova skrivnost?

Pogovor

1. S katerimi pritiski pa se srečujejo mešani zakoni?
2. Pogovorite se o ozadju zgodbe o Ruti in Boazu (Rut 4) in o tem, kaj jima je pomagalo ohraniti zakon uspešen.

Vse pojej

Bilo je poldne. Petru je krulilo v želodcu, bil je lačen. Kosilo pa še ni bilo pripravljeno. Odločil se je malce zadremati, da ne bi več mislil na

hrano. Naslednji dogodki so Petru spremenili življenje. Spremenili pa so tudi njegov pogled na ljudi okoli njega.

Sanjal je in kakšne čudne sanje so to bile! Iz nebes se je spustil poln prt hrane. Peter jo je skorajda že lahko okusil in ko si je v pričakovanju obliznil ustnice, je zagledal jedilni list. »V njej so bili raznovrstni četronožci in zveri in golazen zemlje in nebeške ptice.« (Dej 10,12) »Fuj,« se je Petru obrnilo. »Jaz ne jem teh grozot!« je rekel s povzdignjenim glasom. Glas iz nebes pa mu je rekel, naj kolje in je. »Ampak, Gospod,« je ugovarjal. »V moja usta ni nikoli prišlo nič nečistega.« Glas je ponovil: »Ne imenuj nečisto tega, kar sem že očistil.«

Kakšen nauk je bil to za Petra. Po tem videnju je razumel, da Bog ljubi in sprejema vse ljudi na svetu. Ker pa je Peter Božji otrok, ima isto nalogo.

Dejavnosti

1. Razdeli razred v skupine po tri in naj se pogovarjajo o stvareh, katere občudujejo ali pa jih imajo radi pri drugih kulturah.
2. Koga, ki je veliko potoval, povabi, naj spregovori razredu o svojih izkušnjah in o tem, česa se je naučil.
3. Izberite kulturo, ki bi jo radi raziskali. Spodbudi najstnike, naj med prihodnjim tednom o tej kulturi izvedo čimveč in potem ob naslednjem srečanju to povedo.

Rdeči in rumeni, črni in beli

Kako lepo je pomisliti, da imamo sestre in brate v več kakor dvesto državah po svetu, in da govorijo več kakor sedemsto jezikov.

Vsi smo pomembni za izpolnitev Jezusove zapovedi: »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarjenju!« (Mr 16,15) Naša naloga pa se ne konča tukaj. Apostol Pavel nam pravi: »Z bratovsko ljubeznijo srčno ljubite drug drugega, v spoštovanju dajajte prednost drug drugemu.« (Rim 12,10) Rekli boste: »O, seveda. Svoje sestre in brate ljubim, ne glede na to, od kod prihajajo ali kateri jezik govorijo.« Če to drži, se bo videlo v tem, ali jih sprejemaš. Ne moreš pa sprejeti nečesa, česar ne poznaš. Zato prični zbirati podatke o ljudeh okoli tebe, ki morda govorijo s čudnim naglasom, ki jedo drugačno hrano, ali pa o tistih, ki se ne oblačijo kakor ti. Odkril boš, da bo tvoje življenje obogateno in tvoj krog prijateljev se bo povečal. * * *

12. KAM SPADA ŽENSKA

Temeljno besedilo: Ženske

Božji namen je bil, da bi moški in ženske drug drugega dopolnjevali. Najvišji cilj lahko dosežemo samo, če sodelujemo.

»Prav tako tudi žene v spodobni opravi, naj se krasijo s sramežljivostjo in zmernostjo, ne s kitami ali z zlatom ali z biseri ali z drago obleko, marveč (kakor se spodobi ženskam, ki pripoznavajo bogaboječnost) z dobrimi deli.« (1 Tim 2,9.10)

Ob koncu današnjega nauka bodo najstniki:

1. Spoznali pomembno vlogo, ki jo ženska ima v domu.
2. Videli, da sta si moški in ženska različna.
3. Spoznali, da dobro mnenje o samem sebi ne prihaja od zunaj, marveč iz odnosa z Bogom.

Svetopisemska besedila: Flp 2,2-4; 1 Jn 3,1; Ps 100,3; Ef 1,4 1 Kor 3,16; 1 Tim 2,9.10

Samospoštovanje v Svetem pismu

Razred naj prebere naslednje vrstice, ki nam razsvetlijo pogled na same sebe in na druge ljudi.

1 Mz 1,26-28: Bog nas je vse ustvaril po svoji podobi.

Ps 139,1-6: Bog nas ima za zelo pomembne in za nas zelo skrbi, čeprav ve vse o nas.

Ps 138,13-18: Bog je določil naš videz. Vsekakor On odloča, kako se bo vse skladalo, še preden se rodimo.

Mt 10,29-31: Bogu smo vsi pomembni.

Jn 3,16: Bog nas ljubi tako zelo, da se je žrtvoval in umrl, da bi zadobil našo pozornost in imel z nami občestvo.

Ef 2,10: Bog nas ni zapustil. Smo namreč (ne pa smo bili) njegovo stvarstvo.

Pogovor

1. Katera vrsta ti največ pomeni in zakaj?
2. Spomni se petih lastnosti vsakega najstnika, ki kažejo, da je ustvarjen po Božji podobi.
3. Spomni se primera iz svojega življenja, ko si se slabo odločil in se iz tega česa naučil.

Ustvarjen po Božji podobi

Najstniki naj si ogledajo naslednja besedila in jih primerjajo z lastnostmi, ki opisujejo, kako smo ljudje ustvarjeni po Božji podobi.

1. 1 Mz 1,26 a) sočuten, prijazen, ponižen, nežen, potrpežljiv, odpustljiv, ljubeč
2. Ps 8,4.5 b) vsi enaki v Božjih očeh
3. Ps 119,73 c) kronan z veličastvom in slavo
4. Gal 3,28 č) moč nad vsem živim v Božjem svetu
5. Kol 3,10.12-14 d) razumevanje; sposobnost razmišljanja

Pogovor

1. Kako so te vrstice povezane z žensko v današnjem času?
2. Ali misliš, da so te vrstice samo za moške?
3. Kaj meniš, kakšen naj bi bil po Božjem načrtu popoln odnos med moškim in žensko?

Samospoštovanje

Kdor živi sebično, živi prazno življenje. Ko se to zgodi, razmišlja, kako izboljšati samopodobo.

Pogovor

1. Kateri so nekateri viri lažnega dobrega mnenja o sebi? (služba, ocene, družba, imetje, videz, talenti, moč)
2. Na čem večina žensk temelji dobro mnenje o sebi?
3. Ali je »popolna lepota« iz reklam in televizije prevara? Kako vpliva na milijone moških in žensk?
4. Zakaj je nevarno, če se ocenjujemo po zunanosti ali po sposobnostih? (Stvari, ki jih ceni svet, se stalno spreminjajo. Nikoli ne moremo vsega doseči. Stvari, ki pa jih ceni Bog, ostajajo vekomaj enake.)
5. Vredni smo zaradi vrednosti, ki nam jo je dal sam Bog. Kaj čuti Bog do nas? (Razred naj odgovori na vajo iz sredinega nauka. Če vaje niso naredili, naj si preberejo besedila.)

Pomni: Otroci naj iz revij izrežejo kakšne reklame z alkohol, da se boste prihodnji teden pogovorili o tem med proučevanjem nauka.

Razlike med moškim in žensko

Razdeli papir in pisala, da bodo lahko odgovarjali na uganko o razlikah med moškimi in ženskami. Ko prebereš lastnost, naj napišejo

M, če menijo, da je lastnost pretežno moška, ali Ž, če menijo, da je lastnost pretežno ženska. Ko končate, preberi izjave. Primerjaj odgovore deklet in fantov. Piši ugotovitve na tablo. Odgovori iz statistične raziskave so podani na koncu vsake izjave.

1. Se večkrat opravičijo. (Ž – ženske se pogosto opravičijo celo za stvari, za katere niso krive.)
2. Se hitreje zaljubijo. (M – povprečno sedem sekund potrebujejo, da se odločijo, ali naj gredo naprej v tem odnosu.)
3. Imajo močnejši imunski ustroj. (Ž)
4. Večja čustvenost. (Ž)
5. So nagnjeni k temu, da so srečnejši. (Ž – 50 % žensk trdi, da so srečne; samo 33 % moških trdi isto.)
6. Imajo več prometnih nesreč na prevožene kilometre. (M – ženske imajo 14 % manj nesreč.)
7. Pogosteje opravljajo. (M – moški opravljajo malce več kakor ženske.)
8. Bolje zdržijo kritiko. (M)
9. Se lažje osredotočijo v hrupu. (M)
10. Bolje zdržijo spremembe. (Ž)
11. Prej občutijo bolečino. (Ž)
12. Na težave gledajo kot na izzive. (M – ženske gledajo na težave bolj kot na nadloge kakor izzive.)
13. Imajo boljše mnenje o sebi. (M)
14. Prej dobijo gube. (Ž – ženske so nagnjene k temu, da dobijo gube približno deset let prej kakor moški.)
15. Delajo dlje in več energije porabijo v službi. (Ž – ženske si vzamejo manj odmora in vložijo 12 % več truda za isto delo kakor moški.)

Pogovor

Zakaj obstajajo tako očitne razlike med moškim in žensko? Ali je za to psihološka osnova ali pa je vse to samo v naših glavah?

* * *

13. POLNA UŠESA

Temeljna misel: Zmaga nad zasvojenostjo s kemikalijami

Kot kristjani si želimo živeti zdravo, ker nas je Kristus odrešil, (1 Kor 6,19.20) po svojem Svetem Duhu živi v nas (1 Kor 3,16.17) in je naše telo – še posebej možganski živci – edini posrednik, po katerem se učimo o njem in se izogibamo sindroma »odvisne osebnosti«.

»Od mladostnih poželenj pa beži, a hodi za pravičnostjo, vero, ljubeznijo, mirom z njimi, ki kličejo Gospoda iz čistega srca.« (2 Tim 2,22)

Ta teden si želimo ogledati nekaj prvin zmernosti, ki so prikazane v Svetem pismu, Duhu preroštva in raziskavah. Boga izredno zanima naše zdravje, kar je razvidno iz 3 Jn 2, in želi, da kristjani ne bi bili zasvojeni s kemikalijami. Najstniki bodo:

1. Izvedeli glavne razloge, zakaj danes mladi pijejo alkohol in uživajo druga mamila.
2. Prepoznali glavne razloge, zakaj je vzdržnost od alkohola in drugih mamil del krščanskega življenja.
3. Poiskali najboljši način za premagovanje vsakršne odvisnosti.

Svetopisemska besedila: 1 Kor 3,16.17; 6,19.20; Rim 8,9; Ef 4,22; 1 Kor 10,14.15; Lk 4,18; Jn 8,31-36; 2 Tim 2,22; Jak 4,7

Naše telo – Božje prebivališče

Najstniki naj preberejo 1 Kor 6,12-20. Pogovorite se o tem, kar je omenjeno v teh vrsticah, in sicer, da je naše telo Božja lastnina in njegovo prebivališče. Poudarite naslednje: ko zlorabimo svoje telo, dejansko uničujemo nekaj, kar pripada Bogu. Živeti v grehu pa je nekaj, kar se upira njegovi dobri in pravični naravi.

Na tablo napiši naslednje besede in pogovorite se o ustreznih posledicah, ki jih povzroči uporaba teh škodljivih snovi:

Kemijske snovi **Možne posledice**

garete možnost raka, zadihanost, pljučna obolenja, smrdljiva sapa in obleke, zmanjšana telesna zmogljivost.

alkohol nevarnost in možna smrt, če vozi ali pa se voziš s kom, ki je pil alkohol, omejena presoja, nezmožnost

mamila odločanja, preveč kalorij, obolevanja, poškodbe jeter in drugih življenjsko pomembnih organov.
odvisnost, težave s pljuči, nezmožnost učenja, slaba telesna zmogljivost, smrt.

Preskus

Najstniki naj opravijo tale preskus in odgovorijo s P – pravilno ali N – nepravilno.

1. Če »dosti zdržiš« (veliko piješ, pa na videz nisi vinjen) ne boš nikoli postal alkoholik. (N)
2. Od piva ali vina ne moreš postati zasvojen. (N)
3. Kdor zdrži en mesec, ne da bi vzel mamila ali pila alkohol, ni zasvojen. (N)
4. Edine prave zasvojenosti so povezane z mamili in alkoholom. (N)
5. Človek postane zasvojen, ker je imel pred jemanjem mamil duševne težave. (N)
6. Nihče v resnici ni zasvojen. To je samo izgovor za neodgovornost. (N)
7. Nič ni narobe, če nekdanji alkoholik občasno pije. (N)

Dramska igra

Za naslednjo igro potrebuješ štiri mlade, ki bodo odigrali naslednje like: Tineta, Nino, Dana in Jano. Povprašaj jih, kako je bilo, preden so pričeli jemati mamila, kako so mamila pričela vplivati na njihovo življenje, prijatelje in družino.

Tine: Ko sem začel jemati mamila, je to povsem zmedlo moja čustva. Ko je bilo vse v redu, sem se šel »zadet« s prijatelji, kar me je uničilo tako duševno kakor telesno. Ko sem vzel mamila, sem postal poskočen in zaščitniški do nekaterih stvari. Če so mi starši, na primer, zastavili preprosto vprašanje, sem se postavil v bran.

Nina: Odvisnost od mamil in alkohola je zelo vplivala name. Izgubila sem veliko dobrih prijateljic, ker sem se tako zatopila v mamila, da mi nič drugega ni bilo pomembno. Mamila so bila prva in vse drugo je prišlo šele za njimi.

Dan: Mamila so me čustveno pohabila. Pričel sem jih jemati v štirinajstem letu in končal v sedemnajstem. Čustveno sem še vedno na stopnji štirinajstletnika, kar se tiče reševanja zadev. Kakor da bi me mamila postavila v brezčasni prostor.

Jana: Tretji letnik je bil zame resnično slab. Tolikokrat sem manjkala, da je bilo že bolno. Raje sem »špricala« in se »zadela«, kakor pa šla v šolo. Ni mi bilo mar, da sem zašla v težave. To je povzročilo veliko nesporazumov med mano in učitelji.

Božja moč je močnejša od zasvojenosti

Zasvojenost je resna težava. Zasvojenec potrebuje strokovno pomoč, dolgotrajno zdravljenje in svetovanje. Večina zasvojenecv s težavo opusti mamila ali alkohol, razen če najdejo podporo v skupini, kot so, recimo, Anonimni alkoholiki ali cerkev. Boj proti zasvojenosti pa je duhoven. Spodbudi svoj razred, da bi videli, da Sveto pismo odgovarja na splošne težave, ki jih povzroča zasvojenost. Razred razdeli na manjše skupine. Določi jim naslednja besedila. Po petnajstih minutah jih zberi okoli sebe in vsaka skupina naj poda poročilo o svojih odkritjih v njihovem besedilu.

1. skupina: Prg 27,20 – Zakaj večina ljudi, ki jemlje mamila, ni nikoli zadovoljna in vedno hoče še več?
2. skupina: Rim 6,16-18 – Zakaj Sveto pismo pravi, naj se izogibamo stvarim, ki lahko gospodujejo našemu življenju?
3. skupina: 1 Kor 10,13 – Kaj lahko naredijo ljudje, ko zasvojenost prevzame nadzor nad njihovim življenjem? Ali poznaš kakšno krščansko skupino, ki lahko pomaga komu, ki je odvisen od kemikalij?
4. skupina: Lk 4,18 – Ali lahko kdo kdaj premaga zasvojenost? Ali lahko Jezus resnično osvobodi jetnika? Ali se spomniš česa iz svojega sedanjega življenja, kar ti lahko gospoduje?

* * *